

STUDIUL COMPETENȚEI DE SELF-MANAGEMENT AL ACTIVITĂȚII DE ÎNVĂȚARE LA STUDENȚI

STUDY ON THE SELF-MANAGEMENT COMPETENCE OF STUDENT LEARNING ACTIVITY

Lilia LAȘCU

Termeni-cheie: competență, cunoștințe, capacități/abilități, atitudini, competența de self-management, activitate de învățare, studenți, criterii, indicatori.

Rezumat

Articolul dat vizează constatarea nivelului deținerii competenței de self-management al activității de învățare de către studenții moderni. În acest context, sunt determinate criteriile de constatare a nivelului competenței de self-management al activității de învățare la studenți, prezentați indicatorii de performanță privind aprecierea nivelului formării competenței nominalizate și elaborate instrumentele de constatare a nivelului deținerii competenței de self-management al activității de învățare la studenți. Articolul oferă datele studiului enunțat, prelucrate statistic și analizate textual.

Keywords: competence, knowledge, skills/abilities, attitudes, self - management competence, learning activity, students, criteria, indicators.

Abstract

This article aims to determine at modern students, the learning activity level of self-management competence. In this context are acquainted the students' learning activity criteria for determining the self-management level of competence, the performance indicators regarding the assessment of nominated level and it was elaborated the training instrumental tools in determining the level of students' learning activity self-management competence. This article provides the study reported data, being processed statistically and analyzed textually.

1. Introducere Problema învățământului orientat spre formarea și dezvoltarea competențelor este generată de tendințele mondiale de integrare, globalizare, modernizare a sistemului european de învățământ și prioritară în promovarea politicilor educaționale (*Curriculumul centrat pe competențe, Standarde de competențe, Evaluarea competențelor etc.*).

Conform Codului Educației al Republicii Moldova, finalitatea educației vizează „formarea personalității cu spirit de inițiativă, capabile de *autodezvoltare* (s.n.), care posedă un *sistem de competențe* (s.n) ce include cunoștințe, abilități, atitudini și valori ce permit personalității să facă față necesităților actuale și viitoare ale societății” [2, p. 20].

În contextul acestei poziționări, prioritare, precum derivă din Codul Educației al Republicii Moldova, nu sunt cunoștințele pe care le pot achiziționa subiecții implicați în procesul educațional, ci *competențele* (s.n).

Competența reprezintă o integralitate imanentă a achizițiilor subiectului (cunoștințe, capacități, atitudini) care, implicit, se află într-o relație de interdependență și, din moment ce personalitatea își propune să atingă un anumit scop, se manifestă prin influențe reciproce [1, p.100].

În acest context, se conturează ideea că competența solicită autonomie din partea subiectului implicat în învățare pentru a reactualiza achizițiile personale de care are nevoie în vederea soluționării problemelor de învățare și profesionale.

În baza prevederilor documentelor de politici educaționale actuale se conturează necesitatea formării la studenții moderni a unei competențe speciale definită în studiul nostru – *competența de self-management al activității de învățare*.

În viziunea noastră, competența de self-management al activității de învățare reprezintă o integralitate imanentă de achiziții ale subiectului (cunoștințe, capacități/abilități și atitudini) reactualizate și valorificate inedit într-un proces continuu de planificare, organizare, evaluare și consiliere axat pe identificarea/acceptarea unui scop de învățare, proiectarea și executarea acțiunilor relevante pentru înregistrarea unui rezultat personal exprimat într-o schimbare comportamentală de calitate [4, p.7].

Scopul cercetării: constă în evidențierea nivelului deținerii competenței de self-management al activității de învățare la studenții din mediul academic.

Ipoteza cercetării: nu toți studenții dețin competențe de self-management al activității de învățare de nivel înalt.

Obiectivele cercetării:

1. Determinarea criteriilor privind nivelul deținerii competenței de self-management al activității de învățare la studenți;

2. Elaborarea instrumentelor de constatare a nivelului deținerii competenței de self-management al activității de învățare la studenții din mediul academic;

3. Evidențierea nivelelor competenței de self-management al activității de învățare la studenți;

4. Analiza și interpretarea rezultatelor experimentale.

Eșantionul cercetării a inclus **104 studenți**, ciclul I (studii superioare de licență) de la facultățile Pedagogie, Filologie, Geografie, Biologie și Chimie, Universitatea de Stat din Tiraspol (cu sediul la Chișinău).

Unul dintre obiectivele studiului a vizat determinarea criteriilor de constatare a nivelului deținerii competenței de self-management al activității de învățare la studenți.

La elaborarea criteriilor am avut drept punct de referință conceptul *competenței de self-management al activității de învățare la studenți (CSMAIS)*, ce înglobează sinergic componentele competenței, dimensiunile managementului precum și elementele activității de învățare, elementele principale fiind ilustrate în Figura 1[4, p.8].

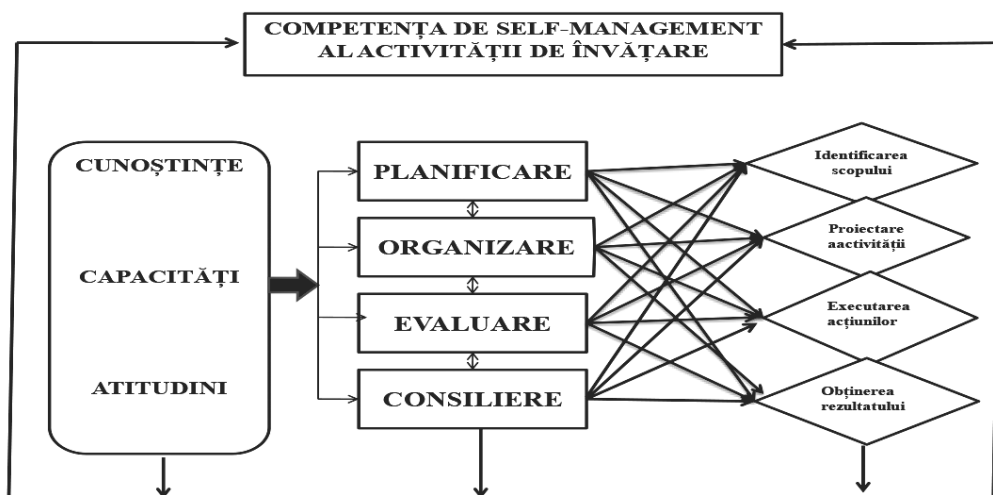

Fig.1. Competența de self-management al activității de învățare la studenți (CSMAIS) [4, p.8]

Pentru constatarea nivelului deținerii competenței de self-management al activității de învățare la studenți am determinat următoarele criterii:

➤ posedarea cunoștințelor de planificare, organizare, evaluare și consiliere a activității de învățare ce vizează identificarea scopului de învățare, proiectarea activității, executarea acțiunilor și obținerea rezultatului;

➤ demonstrarea capacităților de planificare, organizare, evaluare și consiliere a activității de învățare axate pe identificarea/ acceptarea unui scop de învățare, proiectarea activității și executarea acțiunilor în obținerea rezultatului personal exprimat într-o schimbare comportamentală de calitate;

➤ manifestarea atitudinilor reactualizate și valorificate inedit într-un proces continuu de planificare, organizare, evaluare și consiliere orientate spre identificarea / acceptarea unui scop de învățare, proiectarea și executarea acțiunilor relevante pentru înregistrarea unui rezultat personal exprimat într-o

schimbare comportamentală de calitate [3, p.334-335].

În conformitate cu criteriile elaborate, s-au determinat comportamente pentru 5 nivele. Astfel, subiecții vor fi plasați pe cinci nivele echivalente cu comportamentele mai sus nominalizate, după cum urmează: nivel înalt – foarte mult; nivel mai sus de mediu – mult, nivel mediu – puțin, nivel mai jos de mediu – foarte puțin și nivel jos – deloc.

Pentru fiecare nivel nominalizat am elaborat indicatorii de performanță pentru aprecierea competenței de self-management al activității de învățare la studenți (tab. 1) [3, p.336-337].

Un alt obiectiv al recentului studiu a vizat elaborarea instrumentelor de constatare a nivelului deținerii competenței de self-management al activității de învățare la studenți.

Chestionarul, elaborat de noi, oferă o imagine de ansamblu asupra aspectelor individuale antrenate în activitatea de învățare independentă a subiectului ce cuprinde 20 de întrebări,

Tabelul 1.

Indicatorii de performanță pentru aprecierea nivelului deținerii competenței de self-management al activității de învățare la studenți

Funcțiile managementului	NIVELUL CUNOȘTINTELOR, CAPACITĂȚILOR ȘI ATITUDINILOR VIS-A-VIS DE ELEMENTELE ACTIVITĂȚII DE ÎNVĂȚARE				
	Foarte mult/ Înalt	Mult/ Mai sus de mediu	Puțin/ Mediu	Foarte puțin/ Mai jos de mediu	Deloc/ Jos
PLANIFICARE	<p>-conștientizează foarte mult scopul activității de învățare independentă într-o manieră originală</p> <p>-planifică independent scopul activității de învățare</p> <p>-elaborează planul propriei activități de învățare respectând dimensiunea structurală a activității de învățare</p> <p>-manifestă curiozitate sporită în cadrul propriei activități de învățare</p>	<p>-conștientizează mult scopul activității de învățare independentă</p> <p>-planifică independent scopul activității de învățare</p> <p>-elaborează planul propriei activități de învățare</p> <p>-manifestă multă curiozitate în activitatea de învățare independentă</p>	<p>-conștientizează scopul activității de învățare independentă, cu unele confuzii.</p> <p>-planifică independent scopul activității de învățare după un model</p> <p>-elaborează planul propriei activități de învățare în baza unui suport schematic</p> <p>-manifestă curiozitate scăzută în activitatea de învățare independentă</p>	<p>-conștientizează foarte puțin scopul activității de învățare independente</p> <p>-planifică cu dificultate scopul propriei activități de învățare în baza unui model.</p> <p>-elaborează planul propriei activități de învățare, după un model dat/concret</p> <p>-manifestă curiozitate și dorința de explorare doar la îndemnul altui subiect</p>	<p>-nu conștientizează scopul activității de învățare independentă</p> <p>-planifică eronat scopul propriei activități de învățare chiar și în cazul ofertei de sprijin</p> <p>-elaborează incorrect planul propriei activități de învățare</p> <p>- nu manifestă curiozitate în activitatea de învățare independentă</p>
ORGANIZARE	<p>-utilizează și îmbină optim diverse strategii de învățare independentă.</p> <p>-realizează conexiuni originale inter-, intra- și transdisciplinare în cadrul propriei activități de învățare</p> <p>-manifestă trăiri afective pozitive intensive în cadrul activității de învățare independente</p>	<p>-utilizează strategii de învățare independentă.</p> <p>-realizează conexiuni inter-, intradisciplinare în cadrul propriei activități de învățare</p> <p>-manifestă trăiri afective pozitive în cadrul activității de învățare independentă</p>	<p>-utilizează cu sprijin strategiile de învățare independentă.</p> <p>-realizează conexiuni inter-, intra- și transdisciplinare în cadrul propriei activități de învățare cu unele dificultăți</p> <p>-manifestă trăiri emoționale: neîncredere, afectivitate instabilă.</p>	<p>-utilizează cu dificultăți strategiile de învățare independentă</p> <p>-realizează numeroase erori evidente în stabilirea conexiunilor inter-, intra- și transdisciplinare în cadrul propriei activități de învățare</p> <p>-manifestă trăiri afective negative în cadrul activității de învățare independentă</p>	<p>-utilizează inadecvat strategiile de învățare independentă</p> <p>-nu realizează conexiuni inter-, intra- și transdisciplinare în cadrul propriei activități de învățare</p> <p>-manifestă indiferență în cadrul activității de învățare independentă</p>

EVALUARE	<ul style="list-style-type: none"> -corect conștientizează rezultatul propriei activități de învățare -evaluează autonom și corect corectitudinea determinării scopului activității de învățare -determină metodologia de evaluare a propriei activități de învățare -interpretează fundamentat și corect rezultatele propriei activități de învățare -autoevaluează obiectiv rezultatele propriei activități de învățare 	<ul style="list-style-type: none"> -conștientizează rezultatul propriei activități de învățare -evaluează independent nivelul real al scopului activității de învățare -interpretează adecvat rezultatele propriei activități de învățare -autoevaluează independent rezultatele propriei activități de învățare 	<ul style="list-style-type: none"> -concepe confuz rezultatul propriei activități de învățare cu unele neclarități/confuzii -evaluează cu dificultăți realizarea scopului activității de învățare independentă -interpretează vag rezultatele propriei activități de învățare -autoevaluează rezultatele propriei activități de învățare cu unele ezitări 	<ul style="list-style-type: none"> -conștientizează foarte puțin rezultatul propriei activități de învățare -evaluează real scopul activității de învățare independentă în baza unui suport schematic -interpretează cu erori evidente rezultatele propriei activități de învățare. -autoevaluează foarte puțin și rar rezultatele propriei activități de învățare 	<ul style="list-style-type: none"> -nu conștientizează rezultatul propriei activități de învățare -evaluează incorect scopul activității de învățare independentă -interpretează confuz rezultatele propriei activități de învățare -nu autoevaluează rezultatele propriei activități de învățare
CONSILIERE	<ul style="list-style-type: none"> -știe să manifeste automotivație pentru activitatea de învățare independentă -organizează, selectează și adaptează creativ spațiul, gestionează timpul și se autoorganizează pentru activitatea de învățare independentă -manifestă inteligență emoțională ridicată în activitatea de învățare independentă 	<ul style="list-style-type: none"> -cunoaște mecanismele de automotivație pentru activitatea de învățare independentă - organizează spațiul și gestionează eficient timpul activității de învățare independentă - manifestă inteligență emoțională în activitatea de învățare independentă 	<ul style="list-style-type: none"> - cunoaște vag mecanismele de automotivație pentru activitatea de învățare independentă - organizează spațiul și gestionează neeficient timpul activității de învățare independentă - manifestă inteligență emoțională scăzută în activitatea de învățare independentă 	<ul style="list-style-type: none"> -diferențiază cu dificultăți mecanismele de automotivație specifice activității de învățare independentă -organizează incorect spațiul și gestionează neeficient timpul activității de învățare independentă -manifestă inteligență emoțională precară în activitatea de învățare independentă 	<ul style="list-style-type: none"> -nu manifestă automotivație în activitatea de învățare independentă -nu se implică în organizarea spațiului și gestionarea timpului activității de învățare independentă -nu manifestă inteligență emoțională în activitatea de învățare independentă

având ca fundamentare teoretică conținutul structural al competenței de self-management al activității de învățare la studenți (CSMAIS). Subiecții implicați în studiu selectează prin bifare (✓) varianta de răspuns ce-l caracteri-

zează cel mai bine pe o scală cu cinci niveluri: *Foarte mult, Mult, Puțin, Foarte puțin și Deloc* [3, p.337-338].

Observația, ce are ca scop urmărirea intenționată și înregistrarea exactă în baza descriptorilor de per-

formanță a nivelului competenței de self-management al activității de învățare la studenții din mediul universitar și cuprinde 20 de indicatori/descriptori de performanță elaborați în conformitate cu conținutul structural al competenței de self-management al activității de învățare la studenți ce înglobează sinergiile componentele competenței, dimensiunile managementului precum și elementele activității de învățare. Direcțiile orientative ale fișei de observare vizează înregistrarea cunoștințelor de planificare, organizare, evaluare și consilierea propriei activități de învățare axate pe identificarea scopului învățării, proiectarea activității, executarea acțiunilor și obținerea rezultatului, cât și capacitățile/abilitățile de planificare, organizare, evaluare și consiliere a activității de învățare axate pe identificarea/ acceptarea unui scop de învățare, proiectarea activității și executarea acțiunilor în

obținerea rezultatului personal exprimat într-o schimbare comportamentală de calitate și identificarea gradului de manifestare al atitudinilor reactualizate și valorificate inedit într-un proces continuu de planificare, organizare, evaluare și consiliere orientate spre identificarea/ acceptarea unui scop de învățare, proiectarea și executarea acțiunilor relevante pentru înregistrarea unui rezultat personal exprimat într-o modificare progresivă a comportamentului subiectului. Răspunsurile sunt analizate pe o scală de apreciere cu 5 trepte, de la 5 la 1, unde „5” va fi „foarte mult”, „4” – mult, „3” – puțin, „2” – foarte puțin și „1” – deloc [3, p.338-339].

3. Prelucrarea rezultatelor obținute Interpretarea rezultatelor a permis plasarea subiecților pe nivelele respective: nivel foarte mult; nivel mult; nivel puțin; nivel foarte puțin; deloc (vezi tab. 2).

Tabelul.2

Rezultatele competenței de self-management al activității de învățare la studenți

Eșantionul de cercetare	Nivel înalt		Nivel mai sus de mediu		Nivel mediu		Nivel mai jos de mediu		Nivel jos	
	Nr.st	%	Nr.st	%	Nr.st	%	Nr.st	%	Nr.st	%
104	17	16,35	44	42,31	32	30,77	10	9,62	1	0,96

Pentru o vizualizare mai bună datele experimentale obținute privind nivelul deținerii competenței de self-management al activității de învățare la studenții examinați în baza aplicării chestionarului sunt prezentate în figura 2.

Analiza rezultatelor obținute în baza aplicării chestionarului la subiecții implicați în prezentul studiu permite constatarea următoarelor: la nivel înalt s-au plasat 16,35% din studenți, la nivel

mai sus de mediu – 42,31%, la nivel mediu – 30,77%, la nivel mai jos de mediu – 9,62% și la nivel jos – 0,96% din studenții incluși în experimentul de constatare.

Interpretarea rezultatelor experimentale obținute în urma implementării chestionarului ne-a permis să evaluăm nivelul deținerii competenței de self-management al activității de învățare la studenți. Datele denotă că un număr semnificativ de studenți – **41,35%** – au un

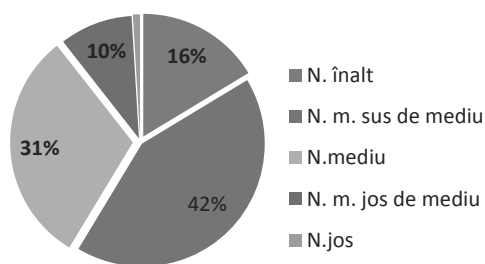

Fig. 2 Nivelul competenței de self-management al activității de învățare la studenți

nivel mediu și nivel mai jos de mediu și la nivel jos. Acest rezultat trebuie să sensibilizeze cadrele didactice din instituțiile de învățământ superior cu profil pedagogic și să le motiveze în abordarea specială a studenților anului I de studii, în vederea exersării competenței de self-management al activității de învățare. În caz contrar, există riscul nereușitei academice.

Astfel, analizând rezultatele studiului în urma implementării observației și chestionarului, am stabilit nivelul inițial al competenței de self-management al activității de învățare la studenții moderni. În bază interpretării statistice a rezultatelor obținute în cercetarea aplicativă am formulat următoarele **concluzii**:

- Numărul relativ mare al subiecților cu nivel mediu, mai jos de mediu și nivel jos privind deținerea competenței de self-management al activității de învățare conturează necesitatea elaborării unor strategii eficiente în vederea ridicării nivelului deținerii acestei competențe.

- Rezultatele obținute în urma implementării metodelor de identificare/stabilire a nivelului deținerii competenței de self-management al activității de învățare la studenții contemporani din experimentul de constatare realizat, su-

gerează necesitatea motivării studenților în dezvoltarea competenței de self-management al activității de învățare.

- Analiza rezultatelor arată că dacă o componentă/dimensiune a competenței de self-management al activității de învățare la studenții contemporani atestă un nivel jos, celelalte elemente ale acesteia sunt în aria aceluiași nivel. Acest fapt sugerează necesitatea exersării sinergice a tuturor elementelor competenței de self-management al activității de învățare la studenți.

Referințe bibliografice

1. Botnari V. *Paradigma holistică – reper metodologic în studierea competenței profesionale*. În: *Studia Universitatis*, 2009, nr. 6 (26), p. 97-100.

2. *Codul educației al Republicii Moldova*. Publicat: 24.10.2014 în Monitorul Oficial Nr.319-324, art.Nr.634. Data intrării în vigoare: 23.11.2014.

3. Lașcu L. *Metodici de diagnosticare a nivelului de competență de self-management al activității de învățare la studenți*. În: *Materialele Conferinței științifico-practice naționale cu participare internațională „Monitorizarea cunoașterii axată pe obținerea performanțelor”*. Secția 4. Mediul academic - context favorizant de exersare a self-managementului în cunoaștere. Chișinău: UST, DGETS, L.T., „Orizont”, 2016, p.333-339. ISBN 978-9975-76-168-0

4. Lașcu L., Botnari V. *Competența de self-management al activității de învățare la studenți – prioritate actuală a învățământului academic*. În: *Revista științifică Acta et Commentationes, Științe ale Educației*, nr.27), Chișinău:UST, 2015, p. 4-13 ISSN 1857-0623

LAȘCU Lilia, lector univ., US din Tiraspol (cu sediul la Chișinău).

Primit la redacție 07.09.2017